IV. ÉVFOLYAM, 9. SZÁM ARA 30 FILLER. 1954 MÁJUS 12.

TANULNI! TANULNI! TANULNI!

Közgazdász

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

Egyéni tanulással előre az évvégi vizsgák sikeréért!

MARX KÁROLY

Marx Károly, a tudományos szocializmus megalapozója 136 évvel ezelőtt, 1818 május 5-én született Trierben.

A XIX. század két legnagyobb értékű tudományos felfedezése Darwin és Marx nevéhez fűződik. Darwin a szerves természet fejlődéstörvényeit fedezte fel, Marx az emberiség történelmének fejlődéstörvényeit. Engels Marx Károly sírjánál tartott búcsúbeszédében elmondotta, hogy azt az ideológiai burjántól ellepett egyszerű tényt, — hogy az embereknek először enniük, inniuk, lakniuk, ruházkodniuk kell, mielőtt politikával, tudománnyal, művészettel foglalkozhatnak, hogy tehát alapjában véve a mindenkori gazdasági fejlődési fokkal kell magyarázni az emberek jogi felfogását, művészi és vallási képzeteit és nem megfordítva — Marx tárta fel és ő magyarázta meg.

Marxnak sikerült olyan mélyrehatolni a társadalmi élet megértésében, amelyre addig nem volt példa. Ehhez hatalmas erejű értelemre, a tudomány és az élet minden területére kiterjedő óriási tudásra volt szüksége. Marxnak megvolt ez a tudása.

Egész életén át tanult. Már fiatalkorában, egyetemi évei idején határtalan lelkesedéssel dolgozott, hogy elsajátítsa mindazt, amit az akkori tudomány nyujthatott. Bonnban és Berlinben jogot tanult, de saját valomása szerint a történelem és filozófia mellett csak mellékesen foglalkozott a jogi szaktudományokkal. Már az egyetemen is önállóan dolgozott, két félév alatt olyan anyagot tanulmányozott át, amelyet az egyetemi rendszer mellett húsz féléven át sem lehetett elvégezni. Sokat tanulhatunk a 19 éves Marxtól; munkabírást, tudásszomjat, törekvést arra, hogy a szerzett ismereteket kritikai módon dolgozzuk fel és nem utolsósorban kellő önkritikát saját munkánkkal szemben. Marx a történelmi, irodalmi, filozófiai művek tömkelegét olvasta el, de nem egyszerűen olvasott. Mélyen **átgondolta** mindazt, amit olvasott és nemcsak átgondolta, hanem papírra is vetette gondolatait. Marx az őt érdeklő könyvekről sok kis művet, monográfiát írt saját nézeteinek tisztázása céljából, hogy áttekintést nyerjen arról, milyen eredményre jutott a könyvek tanulmányozásával.

Ennek a kitartó és határtalanul lelkes munkának köszönhette, hogy tudományos képességét a berlini tanárok már 19—20 éves korában igen nagyra értékelték. Húsz éves korában belépett a berlini doktor-klubba, amelynek tagjai magántanárok, tanítók, írók voltak. Rövidesen ő lett ennek a körnek az éltető középpontja. A nála 10 évvel is idősebb tanárok hamarosan elismerték szellemi felsőbbségét, s nem kivántak maguknak kedvesebb szövetségest, mint ezt az ifjút, aki ugyanakkor igyekezett sokat tanulni is tőlük.

Marx páratlan alapossággal tanult és ugyanilyen alapossággal végezte tudományos kutatómunkáját is. Ha valamilyen téma kidolgozásához hozzáfogott, nem nyugodott addig, amíg minden hozzáférhető és a témával kapcsolatos tartalmú könyvet át nem olvasott. Marx csakúgy mint Engels, fontosnak tartotta, hogy minden kérdést az első, eredeti forrásból kell tanulmányozni, ezért megtanulta mindazokat a nyelveket, amelyek ismeretére egyik vagy másik forrásmunkának tanulmányozásához szüksége volt. Minden európai nyelven olvasott, angolul, franciául kifogástalanul, tiszta és igen gazdag nyelvezettel írt. Gyakran hangoztatta: „minden idegen nyelv fegyver az élet küzdelmeiben." Ötven éves korában kezdett behatóan az orosz nyelvvel foglalkozni, hogy Oroszország gazdasági fejlődését saját tudására támaszkodva ítélhesse meg, hogy eredetiben olvashassa az orosz forradalmi demokraták, s köztük Csernisevszkij gazdasági műveit. Hat hónappal tanulmányai megkezdése után sok egyéb munkája mellett annyira megtanult oroszul, hogy Puskin, Gogoly és Szaltikov Scsedrin műveit eredeti nyelven olvasta.

Marx azonban nemcsak a teljes történelmi közgazdasági és filozófiai irodalmat tanulmányozta át. Foglalkozott konkrét gazdaságtudományokkal, az ipar és a mezőgazdaság helyzetével a különböző országokban, statisztikával, sőt még a kettős könyvvitellel is. Marx leveleiből kitűnik, hogy nagy fontosságot tulajdonított az exakt ismeretek megszerzésének. Behatóan tanulmányozta a felsőbb matematikát, Engels és Liebknecht szerint itt önálló felfedezései is voltak, otthonos volt a fizikában, vegytanban és még más természettudományokban is. Nagyon fontosnak tartotta a matematika és a természettudományok tanulmányozását, hiszen ezek ismerete szükséges a dialektikus materialista felfogáshoz.

A dialektikus módszer követelményeinek megfelelően, ha valamilyen tárgy vizsgálatához hozzáfogott, kutatta annak történelmi eredetét, előfeltételeit. Így amikor a földjáradék c. fejezetet a III. kötetben kidolgozta, ebben az agronómiát, az orosz és amerikai agrárviszonyokat, és a geológiát is áttanulmányozta. A Tőkéhez legalább 1500 könyvet olvasott eredeti nyelven és ezekből kivonatokat készített.

Ez a munkamódszer olyan hatalmas erőfeszítést követel, ami meghaladja egy ember erejét. Marx megbírkózott a feladatokkal úgy, hogy idejének túlnyomó részét megfeszített munkával töltötte el. Naponta 10 órát foglalkozott közgazdaságtannal, s mivel sok egyéb munkája is volt, gyakran hajnali órákig tartózkodott a dolgozószobájában. Marx nagy felelősséget érzett munkájával kapcsolatban, ezért magas követelményeket állított fel önmagával szemben. Ugyanilyen igényeket támasztott másokkal szemben is. Egy ízben értesült arról, hogy Lassalle „egy nagy nemzetgazdaságtani munkán dolgozik", amelyre „teljes két évet" szán. Marx iróniksan jegyezte meg, hogy ebből csakis szamárság sülhet ki, mert tapasztalati dolgokról csak akkor lehet tételetet mondani, ha előzőleg ezeket hosszasan vizsgáltuk. Egyébként jobb, ha hozzá sem szól az ember. Marx az ilyen típusú „tudósokról" egy helyen a következőket írja: „A demokratikus fajankóknak", akiknek elég az „ihlet" . . . erőfeszítésekre természetesen nincs szükségük. Minek gyötrődjenek közgazdasági és történelmi anyaggal ezek a szerencse gyermekei? Hiszen minden olyan egyszerű . . . . Ezekben az üres fejekben! Módfelett egyszerű fickók!"

Marx nem egyszerűen tudós volt, hanem mindenekelőtt forradalmár. Igazi hivatásának a kapitalizmus megdöntésében és a proletariátus felszabadításában való közreműködést tartotta. Bár kezdettől fogva mélyen együttérzett a munkásosztály szenvedéseivel, nem érzelmi okok miatt jutott el a kommunizmushoz, hanem a történelmi és a politikai gazdaságtan beható tanulmányozása következtében. Azt tartotta, hogy minden elfogulatlan gondolkodónak, akit nem befolyásolnak osztályelőítéletek, előbb-utóbb erre a következtetésre kell jutnia.

Marx emiatt állandóan a támadások keresztűzében állt. A megjelenő munkáit sokáig agyonhallgatták, a legtöbb könyvkiadó nem merte Marx műveinek kiadását megkockáztatni. Ezért Marx hosszú időn át súlyos anyagi gondok mellett dolgozott. Nagyon sokszor nem volt pénze tüzelőre, ennivalóra, előfordult, hogy nem tudott magának kabátot vásárolni, beteg feleségének és gyermekeinek megfelelő orvosi kezelést biztosítani. Pedig Marx hatalmas tudása árán nagyon sokat kereshetett volna. Csak a saját meggyőződése ellenére és a burzsoázia szájaíze szerint kellett volna írnia. Nem tette, mert ezt erkölcstelennek és a tudomány kigúnyolásának tartotta. Gyakran hangoztatta, hogy az írónak nem azért kell dolgoznia, hogy keressen, hanem azért kell keresnie, hogy dolgozni tudjon. Marx legjobb barátjának, Engelsnek köszönhette, hogy az anyagi gondok nem tették lehetetlenné tudományos kutatómunkája folytatását. Engels Manchesterben azért vállalt munkát, hogy barátján segíteni tudjon és hogy megtartsa a párt első szellemi munkaerejét. Engels ezt az áldozatot csak ezzel az indokolással hozhatta s Marx csák így fogadhatta el. Így az öt-tíz sőt később 100 fontos bankók szakadatlanul mentek Manchesterből Londonba.

Marx mielőtt „A politikai gazdaságtan bírálatához" című munkáját kiadta, amelyben az áru és pénz tudományos elemzését adta meg, a következő sorokat írta Engelshez egyik levelében: „A szerencsétlen kézirat kész, de nem tudom elküldeni, mert egy fillérem sincs portóra és biztosításra . . . Ezért arra kell, hogy kérjelek, küldjél hétfőig valami pénzt . . . . Jövő héten . . . majd meglátom sikerül-e valamiféle pénzügyi csalt végrehajtanom. Nem hiszem, hogy valaha is írtak „A pénz"-ről ilyen pénzhiánnyal küzdve. A legtöbb e tárgyról író szerző meghitt békességben élt kutatásai tárgyával. Ha a mű Berlinben érdeklődést kelt, lehet, hogy kilábolok minden nyomorúságból. Ennek pedig legfőbb ideje." Sohasem lábolt ki belőle! Ennek ellenére nem csüggedt. Élete végéig megőrizte optimizmusát, humorát, munkakedvét, többek közt szándékában volt megírni a logikát, a filozófia történetét, s drámát akart írni a Gracchusokról. Száz évig kellett volna élnie ahhoz, hogy iróí tervét megvalósíthassa és a világot megajándékozhassa annak a kincsnek egy részével, amely a fejében rejtőzött.

Halálakor sokmillió forradalmár munkás gyászolta őt az egész világon. Marx neve és műve évszázadokon át élni fog. A következő nagyszerű szavai szállóigévé váltak a tanulnivágyó ifjúság körében:

„A tudomány nem ismer széles országutat, s csak azok remélhetik, hogy napsütötte ormait elérik, akik nem riadnak vissza attól, hogy meredek ösvényei megmászása fáradságos."

ERDŐS TIBOR
polg. tanszék.

Az egységes tanár-diák pártszervezetek

A májusi párttaggyűlések egyik napirendi pontja az egységes pártszervezetek megteremtésével kapcsolatos kérdések megbeszélése.

A jövő évtől kezdve (mint már az párttagjaink előtt ismeretes) az egyetemi pártszervezet alapszervezeti felépítése megváltozik. Az eddig külön tanár és külön diák alapszervezetek helyett létrehozzuk az egységes tanár-diák alapszervezeteket.

Az eddigi szervezeti felépítés elszakította egymástól oktatókat és tanítványaikat, a hallgatók és tanárok nem ismerték eléggé egymás problémáit, sokszor indokolatlan panaszok hangzottak el; gyakran a jogos bírálatokat is visszautasították, mert nem megfelelő hangnemben, vagy helyen hangzottak el. Ez a pártbizottság munkáját nagyon megnehezítette, mert a problémák továbbítása a hallgatóktól az oktatókhoz és az oktatóktól a hallgatókhoz igen sok erőt, energiát vont el az irányító munkától. Emellett a nevelőmunkában és pártmunkában tapasztaltabb tanárok csak igen kevés segítséget tudtak adni diákkommunistáknak, a pártszervezetek jelenlegi felépítése mellett. Másrészt a diák-pártszervezetek vezetőinek gyakran komoly túlterhelést jelentett, a pártmunka becsületes elvégzése.

Ezeken segíteni fog az új szervezeti felépítés. Azonban veszélye is van az új szervezésnek. Várható, hogy egyes hallgató elvtársak félnek majd a taggyűléseken hozzászólni, elmondani problémáikat a fejlettebb tanárok jelenlétében. Alapos politikai munkával meg kell előznünk ezt. Szükséges, hogy hallgatóink közül minden párttag világosan lássa, hogy nemcsak joga, hanem kötelessége is elmondani véleményét, javaslatait a tanár elvtársak jelenlétében is.

Az új szervezeti felépítés általában a tagozati elv alapján történik, vagyis az alapszervezetek felépítése tagozatok és szakok szerint lesz. Ettől néhány helyen eltér, amelynek az az oka, hogy biztosítani kell a tanár párttagok megközelítőleg azonos arányát minden alapszervezetben. Emellett vannak olyan tanszékek, amelyek nem tartoznak egyik tagozathoz sem. Az első évfolyamon még nem lesz szakosítás.

Az átszervezés megvalósításának ideje jövő tanév eleje, mivel évközi átszervezés felesleges erőelvonást jelentene más területekről.

A májusi párttaggyűléseken és utána egyetemünk minden párttagja és pártonkívülije is foglalkozzék az új tervezettel, mondja el véleményét, juttassa el javaslatait a pártbizottsághoz.

JUTALMAK

Az Egyetem vezetősége a TDK most lefolyt konferenciáin megvitatásra került dolgozatokat jutalmazta.

Demény elvtárs: „A lakosság élelmiszerfogyasztásának statisztikai vizsgálata" c. dolgozatát 300.— Ft.-al,

Varga és Engel elvtársak: „A szocializmus gazdasági alaptörvényének érvényesülése hazánkban" c. dolgozatát 200.— Ft.-al és

Drechsler elvtárs: P. ü. TDK dolgozatát 200.— Ft.-al.

Tanáraink megjelent művei

Könyv a Népszava kiadásában:

Fekete Győr László — Lambert József: A műveletenkénti önköltségcsökkentés számviteli rendszere.

Számviteli Anyagszolgáltatás 1954. 1. szám:

Harangozó Nándor — Szabó Józsefné (Szilajka Melinda): A Német Demokratikus Köztársaság számviteli rendszere.

Egyetemünk hallgatójának megjelent munkája:

Statisticky Obzor: (Csehszlovák statisztikai folyóirat).
Stuber Ervin: Az életszínvonal statisztikai vizsgálata. (Magyar nyelven megjelent: A Statisztikai Szemle 1953 augusztusi számában.)

KRICHNER FRIGYESNÉT

egyetemünk menzájának vezetőjét a „Belkereskedelem kiváló dolgozója" II. aranyfokozatával tüntették ki. Munkájához további sikereket kívánunk.

VIZSGAHÍRADÓ

Igen jó eredményeket hoztak az eddig lezajlott nyelvvizsgák a IV. évfolyamon.

A külker.-szakon az egyik német főnyelvi csoport kivételével (3,40-es átlaggal) valamennyi főnyelvi csoportban 4 felett van az átlag. A három orosz főnyelvi csoportban 4,83, 4,10 és 4,60 az átlag.

Hasonlóan jó eredmények születtek a bankszakon is. Különösen a bank I. szemináriumot kell kiemelni, mint amelynek eredményében (4,16) különösen megmutatkozott az előző évek szorgalmas munkája. (Ez a szeminárium tavaly vándorzászlót kapott.)

A „B" szak orosz-vizsgaeredménye: 3,35.

A többi szakon a vizsgák még nem zajlottak le teljesen, illetőleg még nincsenek kiértékelve (így a belkereseké). 28-án volt a költségvetés és a pol. gazd. írásbelije. Májusra marad az iparszak mindkét vizsgája.

Az eddigi eredmények szépek és azt bizonyítják, hogy IV. éveseink komolyan vették a nyelvek tanulását a korábbi években is és ennek gyümölcse mutatkozik meg most. Az írásbelin a hallgatók fegyelmezetten és sokkal megfontoltabban dolgoztak, mint a tavalyiak.

Meg kell ugyan említeni, hogy eddig a legerősebb csoportok vizsgáztak (hiszen a külker.-szakon az egyik legfontosabb tárgy a nyelv és ezt kis csoportokban, heti 8 órában tanulják), de reméljük, hogy a többi szakon is hasonló eredmények lesznek.

A vizsgák egyébként komoly hangulatban folynak, felesleges izgalmak nélkül. Az Intézet igyekszik szótárakat is biztosítani az írásbelikre.

Közlemény

A szerkesztőség közli a lap középiskolai előfizetőivel, hogy a „Közgazdász" a szünidő folyamán is megjelenik. Kérjük vidéki előfizetőinket, hogy címüket és az esedékes előfizetési díjakat rövid időn belül juttassák el a szerkesztőség címére.

Felkészülés az évvégi vizsgákra a X. alapszervezetben

Nem lekicsinylendő feladat elé állít bennünket az évvégi vizsgák sikeres letétele. A vizsgakövetelmények növekedéséről hallunk állandóan. Másrészről az évvégi vizsgák anyagának terjedelme is nagyobb, mint az elmult év végén. A politikai gazdaságtanból p'. jegyzet nélkül az önálló tanulásra a megadott köt. irodalomra támaszkodva kell felkészülni. A folyamatos tanulás kérdése az alapszervezetünkben úgy néz ki, hogy évközben igen sokat hangoztattuk, de ennek megvalósítása csupán a legutóbbi időkben mutatkozott meg. A márciusi taggyűlés határozata nyomán a pártcsoportok a DISZ-munka megjavítását és a tanulmányi munka színvonalát célzó határozatot hoztak. Ez vonatkozott elsősorban arra, hogy a pártcsoport tagjai a vizsgára való felkészülést már március-április hónapban megkezdik és ennek eredményeit az egyes csoportokban népszerűsítik, hogy ez a készülődés a csoportok legtöbbjét magával vigye. — Pl. belker. II/2-ben Bokodi elvtárs népnevelő a határozat nyomán rendszeresen ismétel és a szemináriumában számos követője van. Vagy pl. Pantovits elvtárs a külker. II/2-ből szintén rendszeres ismétléssel már átvette az áruismeret és a szocializmus politikai gazdaságtanát.

A párt- és DISZ-alapszervezeti vezetősége az alapszervezeti tagság kívánságára az illetékes tagozatokkal megbeszélve tagozati értekezletet tartott, amely hozott bizonyos eredményt, pl. ígéretet kaptunk arra, hogy az áruismeret vizsgához szükséges szemléltető képeket és egyes gépalkatrészeket gépmodeleket hallgatóink rendelkezésére bocsátanak. Másrészt a tagozat megigérte, hogy más tárgyak vizsgaelőkészítésére vonatkozó kívánságaikat az illetékes tanszékek felé továbbítani fogja.

A legutóbbi időkben a vizsgákig a párt- és a DISZ-szervezet az eddigi eredmények alapján figyelemmel kíséri az egyes csoportok vizsgára való felkészülését akár egyénileg vagy csoportos felkészülésről van szó és az elvtársak eredményeit értékelik és népszerűsítik, a lemaradókat pedig figyelemmel kísérik.

BÍRÁLATOK NYOMÁBAN

A Közgazdász 7. számában megjelent egy bírálat a Marxizmus—Leninizmus tanszék IV. éves dial. mat. csoportjával kapcsolatban, amelyben a IV/1. polgazd. szeminárium közli, hogy náluk és egy másik szemináriumban egy vitás kérdést a szemináriumvezetők másképp zártak le. Jártunk a Marxizmus-tanszéken, s közöltek velünk, hogy a tévedés Sziklai et. csoportjában történt, amit a tanszéki értekezleten már megvitattak, s felhívták rá Sziklai et. figyelmét, a kérdés helyes lezárására megtörtént az intézkedés.

KULTÚRHÍREK

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem és a Széchenyi István Közgazdasági Technikum egyesített énekkara szombaton a csepeli Munkás Otthonban szerepelt, vasárnap a Dériné Színpadon. Mindkét előadást a Filharmónia rendezte. Műsoron klasszikus művek szerepeltek.

SZTÁLINVÁROS

TANULMÁNYI KIRÁNDULÁS

A SINPÁR ENYHE kanyarodással balra fordul és szemünk elé tárulnak a Sztálinvárosi Vasmű hatalmas épületei. Egyelőre még nem tudjuk, hogy melyik milyen üzemrész, de egyesek már találgatják. Akik már jártak itt, azok büszkén magyarázzák, melyik milyen épület, vagy csarnok. Egyre jobban közelgünk és lassan részleteiben is megismerhetővé válik egy hatalmas, monumentális építkezés körvonalai. A távolból jól látható a kohó nagy vasteste, amely fenyegetően emelkedik a magasba, büszkén hirdetve a technika, az emberi tudás, a munkaszeretet diadalát. Mennyi időbe, fáradságba pénzbe és anyagba került mindez. Közben megérkeztünk és nagynehezen sorokba rendeződve megindultunk a telep belseje felé, ahol várakozni kezdtünk, miközben számoltak bennünket. Számolás közben a sor ide-oda hullámzott, mint szélben a búzavetés. Megérkezésünk után Sztálinváros történetét ismertették.

KIS IZELITŐT IS kaptunk a Vasműről és megtudtuk, hogy **tervein kb. 10 ezer tervező (mérnök, technikus és közgazdász) dolgozott, a Szovjetunió különböző tervezőintézeteiben és munkájuk eredménye az a kb. 44 kötetből álló tervrajz, amit itt az építkezés alkalmával felhasználtak.** Megtudtuk, milyen hősies küzdelmet kellett vívniok a Vasmű építőinek, küzdve a nagy vízhiánnyal és rendezetlen lakásviszonyokkal. De ma már minden másként van. Ma gyönyörű emeletes, tiszta és világos lakások várják a dolgozókat. Szórakozásukról sem feledkeztek meg. A városban találjuk az ország legszebb és legmodernebb filmszínházát. Lassan elindultunk és kíváncsian nézegettünk jobbra-balra. Végiglátogattuk az üzemeket (illetve kis csoportokba szakadva, végigszaladtuk azt) félénk, de inkább érthetetlen pillantást vetve a számunkra ismeretlen gépekre, amelyeket sajnos ezután sem ismerhettünk meg, pedig azt hiszem, azért jöttünk ide, hogy közelebbről is szemügyre vegyük azokat, Vagy talán nem? **Többen kifogásolták is a hallgatók ilyen gyors felvonultatását.** Megnéztük még a többi üzemeket is többé-kevésbbé hasonló gyorsasággal, míg végre eljutottunk az újonnan felépült kohóhoz. Itt már kipótoltuk a sietés okozta fáradalmakat, mert addig maradhattunk itt, ameddig mi akartunk. Éppen csapolásra érkeztünk oda. **Felejthetetlen látványban volt részünk. Ezért érdemes volt Pestről idejönni.** Mindenki kíváncsi tekintettel követte a hatalmas tűzfolyam útját a csapolónyílástól a lent várakozó üstökig. Mintha valami hatalmas boszorkány-konyhába tévedtünk volna.

EZZEL AZ ÜZEMRÉSSZEL be is fejeződött a látogatás, és utána szabad városnézés következett. A kirándulásról csak annyit, mi volt e tanulmányi kirándulás célja? Talán az, hogy kis ízelítőt kapjunk abból, hogy milyen egy hatalmas, monumentális építkezés részleteiben? Hogy néznek ki a hatalmas épületek, csarnokok és maga az újonnan felépített kohó. Vagy talán az, hogy megismerjük Sztálinvárost, felépült üzemeivel és a várossal? Ez sikerült is. Ilyen nagy építkezést, ilyen szocialista települést valóban látni kell.

De az üzemek képéről vajmi kevés fogalmunk lehetett az ilyen gyors felvonultatás után. Fogalmunk sem volt arról, hogy milyen gépek, milyen célból kerültek ebbe, vagy abba az üzemrészbe. Hogy ezt megismerhessük, több időre lett volna szükség.

Talán kevesebb üzemet kellett volna megnéznünk, esetleg csak a kohót és utána a várost, de ezt már alaposan. Szerintem a jövőben rendezendő üzemlátogatásokat sokkal szervezettebben kell megtervezni, előtte ismertetve a hallgatókkal a látogatás célját, a sorrakerülő üzemeket, hogy a hallgatók már jóelőre felkészülhessenek az ott lezajló technológiai folyamatok, különböző munkafolyamatok részletes megismerésére.

Mindezek ellenére felejthetetlen élményt jelent a sztálinvárosi kirándulás.

Grozli József

Demény elvtárs dolgozatáról

Részletek a TDK-ülésen elmondott bírálatból

A dolgozat olvasásakor azonnal szembetűnik, hogy alapos és mély tanulmányok után készült. Ui szempontok alapján igen fontos kérdéseket vet fel. Demény elvtárs bátran kezdeményez, merészen nyul a kérdésekhez.

A dolgozat érdeme elsősorban az, hogy felhívia a figyelmet a természettudományos módszerekre. Kétségkívül helyes javaslat az, hogy vizsgálni kell a dolgozók tápanyagokkal való ellátottságát. Véleményem szerint is hasznos lenne rendszeresen vizsgálni, figyelemmel kisérni a lakosság tápanyagokkal való ellátottságát, sőt érdekes és hasznos lenne az egyes rétegek, osztályok tápanyagokkal való ellátottságát a multtal összehasonlítani. Igen érdekes lenne ezenfelül a tápanyagokkal való ellátottság terén nemzetközi összehasonlításokat tenni. A gyakorlati statisztikai munka számára errevonatkozóan igen értékes javaslatok találhatók a dolgozatban. Demény elvtárs dolgozata tehát olyan kérdéseket vet fel, mely érdekes kutatásoknak nyit tág teret.

Igen jól kidolgozott részletek találhatók a dolgozatban. Ilyen például a IV. fejezet. Érdekes és tanulságos részlet Keleti Károly módszereinek ismertetése és bírálata is.

Ha a dolgozat csak a lakosság tápanyagokkal való ellátásának vizsgálatát tűzte volna ki célul, lényeges hibát nem is tudnék a szerzőnek felvetni. A dolgozat címe azonban a lakosság élelmiszerfogyasztásának statisztikai vizsgálata és a dolgozat olvan igénnyel lép fel, hogy a lakosság élelmiszerszükségletének és élelmiszerfogyasztásának statisztikai vizsgálatát tárgyalja.

A dolgozat alapvető hibája az, hogy kiindulási alapja nem marxista. A szükségleteket fiziológiai alapon magyarázza, elvonatkoztatva a termelési viszonyoktól. A 2. oldalon írja Demény elvtárs: **„Első feladatunk annak a módszernek az ismertetése, amelynek segítségével valamely népcsoport — esetünkben Magyarország lakossága — élelmiszerszükségletének nagysága kiszámítható. Véleményünk szerint ennek eléréséhez az egyedüli helyes kiindulási alapot a természettudomány, nevezetesen az élettan szolgáltatja, amely képes meghatározni az emberi élet kifejlesztéséhez, illetve egészséges fenntartásához szükséges tápanyagmennyiség minimális és optimális nagyságát."**

A marxizmus a szükségleteket nem fiziológiai alapon magyarázza, hanem a fiziológiai, természeti szükségleteket a társadalmi-történeti fejlődéssel kapcsolja össze. Fogarasi elvtárs írja a „Társadalmi Szemle" 1953 szeptemberi számában megjelent cikkében: „Teljes ellentétben azzal a nézettel, amelyet a burzsoázia ideológusai a kommunizmusnak, illetve a marxizmusnak tulajdonítanak, tudniillik, hogy a szükségletek pusztán természeti, fiziológiai, „állati" szükségletek. Marx feltárja a valóságos összefüggést a létrehozott emberi szükségletek között."

Marx írja „A Tőke" I. kötetében: „Maguk a természetes szükségletek, mint a táplálkozás, ruházkodás, fűtés, lakás stb. az egyes országok éghajlati és egyéb természeti sajátosságai szerint különböznek. Másrészt az **u. n. elengedhetetlen szükségletek teriedelme,** valamint kielégítésük módja maga is **történelmi termék,** s ezért nagy részben az illető ország kultúrfokától, többek között lényegesen attól is függ, hogy abban az országban milyen körülmények között s ezért milyen szokásokkal és életigényekkel alakult ki a szabad munkások osztálya." Itt ki szeretném emelni azt, hogy Marx a természetes szükségleteket — amelyek között elsőnek a táplálkozást említi — országonként változónak és történelmi terméknek tekinti. Ha pedig az élelmiszerszükséglet történelmi termék, akkor nem lehet fiziológiai alapon megmagyarázni, hiszen az ember szervezete a rabszolgatársadalom óta általában nem változott, viszont élelmiszerszükséglete mennyiségileg hatalmasan megnövekedett — persze összetételében is változott.

A marxizmus azt tanítia, hogy a szükségleteket a termelés teremti azáltal, hogy előállítja a terméket. „A tárgy iránt érzett szükségletet az teremtette meg, hogy a tárgyat észrevette" — írja Marx.

*

A társadalom szükségleteinek nagyságára a termelési viszonyok igen fontos hatással vannak. A munka termelékenységétől függően a társadalom különböző mennyiségű terméket képes előállítani és meghatározza, hogy a rendelkezésre álló munkát hogyan osszák szét a különböző termékek között, mennyit termelienek az egyes termékekből. A kapitalizmusban ez spontánul, a kereslet-kínálat hatására megy végbe. Erről írja Marx „A tőke" III. kötetében a 224. oldalon:

„Úgy tűnik tehát, hogy a kereslet oldalán adott nagyságú meghatározott társadalmi szükséglet van jelen, s ennek kielégítéséhez bizonyos árufajta meghatározott mennyiségére van szükség a piacon. E szükséglet mennyiségi meghatározottsága azonban nagyon rugalmas és ingadozó. Szilárdsága csak látszat. Ha a létfenntartási cikkek olcsóbbak lennének, vagy a pénzbér magasabb volna a munkások többet vásárolnának s nagyobb „társadalmi szükséglet" mutatkozna ez árufajták iránt.

Az elosztási viszonyok tehát a társadalmi szükséglet szempontjából — ha a keresletet azonosítjuk a szükségletekkel — igen nagy jelentőségűek, hiszen azok eredményezik azt, hogy a munkások nem vásárolhatnak több élelmiszert.

Demény elvtárs hibáinak az alapja az, hogy összekeveri a fiziológiailag szükséges bizonyos tápanyagmennyiséget tartalmazó élelmiszermennyiséget az élelmiszerszükséglettel. Fiziológiailag szükséges bizonyos tápanyagmennyiség ahhoz, hogy az ember pótolja az elhasznált tápanyagokat. (Ezt a továbbiakban tápanyagszükségletnek nevezem.)

A fiziológiai tápanyagszükségletet azonban nem szabad összetéveszteni a közgazdaságtanban használatos „szükséglet"-kifejezéssel. Szükségletek alatt mindazokat a termékeket értjük, amikre a dolgozók igényt tartanak, amiket el akarnak fogyasztani.

Nézzünk erre egy példát. A Diákélelmezési Vállalat lát el bennünket ebéddel, vacsorával. Kétségtelen, hogy fiziológiai tápanyagszükségletünk ki van elégítve. (Az étrend összeállításánál felhasználják az Élelmiszertudományi Intézet normáit ellenőrzésül.) Ki merné azonban azt állítani, hogy élelmiszerszükségletünk ki van teljesen elégítve. Hogy mennyire nincs, arra büfénk forgalma és a szomszédos vásárcsarnok egyetemista-forgalma a legékesszólóbb bizonyíték. De valamennyien tudjuk, hogy a büfé és a vásárcsarnok forgalma még nagyobb lenne, ha erszényünk nem korlátozná. Nyilvánvaló, hogy élelmiszerszükségletünk még így a pótlással sincs teljesen kielégítve.

*

Az élelmiszerszükséglet összekeverése a fiziológiai tápanyagszükséglettel Demény elvtársnál oda vezet, hogy azonosítja a szükségleteket a fogyasztással. A dolgozat 3. oldalán írja: „Míg teljesen nyilvánvaló, hogy értelmetlenség volna például a lakásviszonyok, vagy a ruházkodás „optimumáról" beszélni . . . az élelemfogyasztás tekintetében azt az előbb vázolt módon, igen jó megközelítéssel megtehetjük." (Az előbb vázolt mód az az élelmiszerszükséglet fiziológiai alapon való megállapításának módja.)

Demény elvtárs azt állítia, hogy az élelmiszerfogyasztás mennyiségileg korlátozott, egy biológiai korlát, a gyomorfal által (dolgozat 4. oldal). Valószínű, hogy van ilyen korlát, amit a társadalom majd elér, valamikor a kommunizmusban. Egyelőre azonban nemcsak, hogy még sehol sem érték el, hanem a tudomány — az Élelmezéstudományi Intézetben kapott felvilágosítás szerint — még meg sem állapított. Így tehát ennek alapján a fogyasztást nem lehet megállapítani.

*

A fogyasztást a szocialista társadalomban a munkaszerinti elosztás korlátozza, hiszen az emberek azért nem vásárolnak több élelmiszert, mert jövedelmük meghatározott összeg és azt be kell osztani, különböző szükségleteik kielégítésére. Persze kölcsönhatás van: az emberek jövedelme éppen azért kötött összeg, mert még kevés a társadalom által termelt termék. A munkaszerinti elosztás oka és a fogyasztás korlátja tehát végső soron a termelő erők fejletlensége, ami miatt a társadalom még nem tud annyit termelni, hogy mindenki teljesen kielégítse szükségleteit (nem korlátozva a munkaszerinti elosztás által).

*

Befejezésül szeretnék rámutatni a hiba forrására, ami véleményem szerint a marxi politikai gazdaságtan nem elég alapos ismerete.

A marxi politikai gazdaságtan alapos és mély ismerete nélkül a gazdaságstatisztikában hibás nézetekre, helytelen módszerekre futunk.

Stuber Ervin

A VIII. alapszervezet 1954 április 7-i taggyűlése határozatainak végrehajtása

1. Az előadások alatt mutatkozó fegyelmetlenkedések kiküszöbölése érdekében mindenki az alapszervezet részére kijelölt helyen üljön és ennek betartására minden kommunista hívja fel a pártonkívüliek figyelmét is. Ez lehetőséget ad egyrészt a fegyelmezetlenek szemmeltartására, másrészt a különösen belker. szakon lévő magas hiányzás könnyebb ellenőrzésére, a hiányzó kollektív felelősségrevonására. A fegyelmezetlenség felszámolásában azonban csak úgy tudunk eredményt elérni, ha különösen a bizalmiak, de minden kommunista megfelelő harcosságot tanusít a határozat végrehajtása érdekében, nem megy el szó nélkül a legkisebb fegyelmezetlenség mellett sem.

Felelősek: bizalmiak.

Ellenőrzi: vezetőség.

2. Tudomásunk szerint a csoportokban nem folyik rendszeres tanulás, különösen a nem-szemináriumos tárgyaknál, de a többieknél sem, holott ezt a vizsgák közelsége is mindenképpen indokolttá tenné. A csoportok kommunista funkcionáriusai felelősek azért, hogy csoportjuk minden tagjáról tudják, hogyan használja fel idejét, fellépjenek a lógósok ellen. Ugyanekkor mindenegyes kommunistának is feladata, hogy személyes példamutatásával, valamint a hanyagok figyelmeztetésével hozzájáruljon a jó vizsgaeredményekhez.

Felelősek: bizalmiak, népnevelők, párttagok.

Ellenőrzik: vezetőség, bizalmiak.

★

E határozati pontok végrehajtása nem mérhető le teljesen, pedig eléggé konkrét dolgokat szögez le. Nem mozgató erejű. Miért? Azért, mert nincs határidőhöz kötve. A végrehajtó szervek nem látnak maguk előtt egy meghatározott időt, ami alatt a feladatot végre kell hajtani. Így a határozat végrehajtása elhúzódik gondolván a csoportok, ha ezen a héten nem hajtjuk végre, majd meglesz a jövő héten. Ez így is van pl. a vezetőség nem tudja pontosan, hogy mennyivel csökkent a hiányzók százaléka, vagy nem tudja pontosan, hogy kik nem ülnek még a helyükön. Csak annyit tudnak, hogy egyesek már visszaültek a helyükre.

Ezek mutatják, hogy a végrehajtás ideje bizonytalan. Ki felelős a végrehajtásért? Sok felelős van, amint a határozat mutatja. Miért nem helyes ez. Legjobb magyarázat erre a jó magyar közmondás, hogy sok bába között elvész a gyerek.

Még az azonban a jobbik eset, ha az egész vezetőség felelős az ellenőrzésért. Még nagyobb hiba, hogy a vezetőség és a bizalmiak is felelősek ellenőrizni a feladat végrehajtását.

Tehát a bizalmi ellenőrzi magát, hogy hogyan hajtotta végre a feladatot. Ez minden, csak nem ellenőrzés.

Van azonban a határozatnak jó oldala is. Általában tükrözi a VIII. alapszervezetben meglévő hiányosságokat.

A határozat végrehajtása elég helyesen indult meg. A bizalmiak a határozatot ismertetik a pártonkívüliekkel is. A helyreültetés már általában megtörtént, de nem teljesen. Ennyit tud a vezetőség e rész végrehajtásáról. Következésképpen a vezetőség nem tudja konkrétan, hogy áll a hiányzási százalék. Annyit tud, hogy csökken a hiányzás. A tantárgyak tanulása, mind a nem-szemináriumos, mind a szemináriumos tárgyaké megindult. Ez egészséges jelenség. Így pl. Várkonyi elvtárs, Rugics elvtárs és még mások jelentős részt átvettek az áruismeret című tantárgyból. Ugyancsak megindult a külker. technika c. tárgyból is az ismétlés. Nem tudták megvalósítani teljesen a csoport funkcionáriusai azt, hogy mindenkiről tudják, hogy mire fordítják az idejüket. Jó jelenség még az, hogy vannak egyes elvtársak, akik az elméletben tanultakat vállalatokhoz menve összekapcsolják a gyakorlati munkával. Kollektív kabinetlátogatást szerveznek.

Borka

ELŐFIZETŐINKHEZ

A „Közgazdász" nyáron is megjelenik. Kérjük előfizetőinket, hogy nyári címüket az alapszervezetek Közgazdász felelősein keresztül a szerkesztőséghez juttassák el.

Pályázati felhívás

A Szövetkezetek Országos Szövetsége a fmsz. rendszer ügyvitelének racionalizálására, a számvitel, a tervezés és a statisztikai adatszolgáltatás rendszerének egyszerűsítésére, minőségének megjavítására, valamint a fmsz.-ek, a megyei és járási szervek önállóságának megszilárdítására *pályázatot hirdet a fmsz.-ek és szövetkezet irányítószervek dolgozói; valamint más szerveknél szövetkezeti kérdésekkel foglalkozó dolgozók, egyetemi és főiskolai hallgatók részére.*

A pályázatok témakörei:

1. A boltok önálló megrendelési rendszere.

2. Az áru minőségi átvételének szervezeti formája.

3. A boltok árucsoportos leltározásának egyszerű, gyors és pontos módszere.

4. A bolti kiskereskedelmi forgalom három főárucsoportban való (élelmiszer, ruházat, vegyesiparcikk), bizonylatokon alapuló, folyamatos mérésének módszere.

5. A sajáttermelésű (melegétel) forgalom megszervezése és elszámolása az italboltokban.

6. A fmsz.-i kiskereskedelemben (bolt, piac, közétkeztetés) a forgalomtól függő teljesítménybér-rendszerének és az egyéni teljesítmény mérési módszerének kidolgozása.

7. A felvásárlást végző dolgozók érdekeltségének növelése érdekében kizárólagos jutalékos teljesítménybér-rendszer kidolgozása.

8. A göngyöleg-gazdálkodás és az ezzel kapcsolatos pénzügyi elszámolás a bolti kiskereskedelem, a közétkeztetés és a felvásárlás területén.

9. A fmsz.-eknél megvalósítható kettőskönyvviteli rendszer és ehhez kapcsolódó üzemági elszámolás, valamint ezek figyelembevételével az alkalmazható könyvelési technika.

10. A fmsz.-ek mérlegbeszámoló-rendszere.

(Szempontok a 9—10. ponthoz:)

a) A fmsz.-ek különböző tevékenységi köreinek (bolti, kiskereskedelmi, közétkeztetési, felvásárlási, ipari) gazdasági műveletei lehetőleg azonos, vagy legalább is megközelíthetően azonos módon kerüljenek elszámolásra.

b) A kidolgozott anyag térjen ki az üzemágcsoportok gazdasági műveletein kívül az egyéb gazdasági műveletekre is (pl. állóeszközökkel kapcsolatos elszámolások, alapok elszámolása, fogyóeszközök elszámolása, stb.).

11. A felvásárlás mennyiségi és értékbeni elszámolásának és nyilvántartásának egyszerű módszere.

(Szempont, hogy a meglévő készlet mindenkor kimutatható legyen.)

12. A felvásárlási üzemág önelszámolásának megszervezése.

Az írásban kidolgozott javaslatokat 1954 június 1-ig kell beküldeni a SZÖVOSZ Tervfőosztálya (Budapest, V., Szabadságtér 14.) címére.

A beküldött javaslat vázolja fel a javaslat útján a fmsz.-nél elérhető megtakarítást is.

A gyakorlatban felhasználásra kerülő javaslatokat észszerűsítésként díjazzuk.

A javaslatok, ötletek beküldésén túlmenően pályázatot hirdetünk egy-egy megadott téma részletes, a gyakorlati tapasztalatokat elvileg kidolgozó, a tárgyban felvetett kérdés teljes rendszerét, szervezetét átfogó javaslatokra. A részletesen kidolgozott pályaműveket két példányban *1954 július 1-ig a SZÖVOSZ Tervfőosztályához kell beküldeni.*

A részletes pályaművek díjai:

I. díj	**2000 Ft**
II. díj	**1000 Ft**
III. díj	**800 Ft**
IV. díj	**500 Ft**

Ezenkívül 10 darab 250 forintos jutalom.

Egyetemünk a május 1-i felvonuláson

Gábor Gyula képesriportja

Egyetemünk a tribün előtt

Akik az elsők voltak.... harmadéveseink

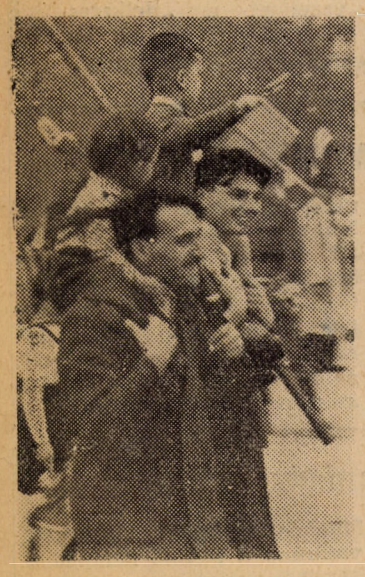

A kerülettel vonulnak ki oktatóink.

Másodéveseink DISZ-szervezetünk új zászlajával

A budapesti tudományos diákkörök I. konferenciájának egyetemünkön tartott ülésszakáról

Egyetemünk életében jelentős esemény zajlott le április 26—27-én. A budapesti TDK-k első konferenciája alkalmából nálunk is kétnapos ülésszakot tartottak.

Az ülésszakot Fogarasi Béla elvtárs, Kossuth-díjas akadémikus, egyetemünk rektora nyitotta meg, méltatva az ülésszak jelentőségét.

★

Fogarasi elvtárs megnyitó beszédében felhívta a figyelmet a tudományos munkában jelentkező két gyakorlati hibára. Az egyik ilyen hiba — állapította meg — a **dogmatizmus.** Tudományos munkánkban nem egyszer nem a konkrét anyagról, a valóságból indulunk ki, nem elég behatóan vizsgáljuk a gyakorlat eredményeit, hanem spekulatív módon igyekszünk általános sémákat kidolgozni, vagy jelentéktelen dolgokból komoly elméleti kérdéseket akarunk csinálni, skolasztikus vitákat indítva felette.

A másik, gyakran előforduló hiba a prakticizmus, ami megnyilvánul az elmélet mély, belső összefüggéseinek lebecsülésében.

Végül felhívta a fiatal, kezdő, tudományos munkát végzők figyelmét arra, hogy ne akarjanak egyszerre „zseniális, korszakalkotó" munkát készíteni, mert a nagy, tudományos eredmények csak szívós és szorgalmas munkával érhetők el. Jobban össze kell kapcsolnunk — mondotta végül Fogarasi elvtárs — az egymástól el nem választható tanulmányi és tudományos munkát.

Ezután került sor az ülésszak első témája megtárgyalására. Varga György elvtárs negyedéves pol. gazd. szakos ismertette Engel Gábor elvtárssal közösen elkészített dolgozatát: „A szocializmus gazdasági alaptörvényeinek érvényesülése Magyarországon". Varga és Engel elvtársak munkájukban igen behatóan foglalkoztak az alaptörvény elemzésével és az ezzel kapcsolatos elvi kérdésekkel. Bátran, határozottan foglaltak állást az alaptörvény magyarországi érvényesülésével kapcsolatban.

A referátumot élénk vita követte. A hozzászólások egyöntetűen megállapították, hogy a dolgozat jól sikerült. Ugyanakkor rámutattak a munka fogyatékosságaira is. Komoly vita alakult ki arról, hogy mi tette szükségessé az új szakaszt; hogyan értékelhető az 1951 decemberi párt- és kormányhatározat.

Hoch elvtárs a vita összefoglalásánál egyetértett a dolgozat írójával. Kifejtette, hogy helytelen lenne az a felfogás, mintha az új szakaszt csak a hibák felismerése és kiküszöbölése tette volna indokolttá. Az ülésszak második napján került sor Demény Pál elvtárs, III. éves statisztika-szakos hallgató élemiszerfogyasztásunk statisztikai vizsgálatáról szóló dolgozatának megvitatására.

★

Mielőtt beszámolnánk a vitáról, szükséges megjegyezni, hogy a második nap vitája élénkségben izgalmasságban felülmulta az előző napit. **A statisztikai tanszék egész tanszemélyzete résztvett az ülésen,** hozzászólt a témához, az előző nappal szemben, mikoris a politikai gazdaságtan-tanszék a vitavezető Hoch elvtárssal és két tanársegéddel képviseltette magát. (S ők sem szóltak hozzá.) A dolgozatot előzőleg számos részvevővel megvitatták a Központi Statisztikai Hivatalban is.

Demény elvtárs dolgozatával kapcsolatban a vita fő kérdése az volt, hogy a dolgozat egyoldalú, mert az élelmiszerszükségleteket csak mint biológiai szükségleteket fogja fel és nem tér ki a társadalmi vonatkozásokra is.

Ezt az álláspontot fejtette ki Stuber elvtárs. Más hozzászólások viszont tagadták a fentemlített álláspont helyességét, azzal érvelve, hogy Demény dolgozatát mint statisztikai dolgozatot kell értékelni, hogy itt csupán az élelmiszerfogyasztás statisztikai vizsgálati módszeréről van szó. Azzal érveltek továbbá, hogy Demény dolgozata adott konkrét viszonyainkból indult ki.

Szólni kell még néhány szót Dr. Tarján elvtársnak, az Élelmezési Tudományi Intézet vezetőjének és Rédei Károly III. éves statisztika-szakos hallgatónak hozzászólásáról, amelyekben az üzemélelmezés érdekes problémáiról volt szó. Tarján elvtárs rámutatott annak fontosságára, hogy nem elegendő csupán a kalóriaigény kielégítése, hanem szükség van az élelmezés ízletességének fokozására is. Felhozott egy példát. Egy vajaskenyér — mondotta — ha földre ejtjük, kaláriaértékét nem veszti el, de ízértéke a semmivel lesz egyenlő. A Központi Statisztikai Hivatal figyelmét pedig felhívta arra, hogy ne csak a társadalmi, hanem a biológiai szükségleteket is vizsgálja.

Gurov elvtárs, a statisztikai tanszék meghívott professzora felhívta Demény elvtárs figyelmét, hogy javítsa ki a dolgozat hiányosságait és alkalmat kell találni a dolgozat publikálására. Az ülésszak második napja Péter György elvtárs, a Központi Statisztikai Hivatal elnöke, a statisztikai tanszék vezetője zárszavával ért véget.

Befejezésképpen elmondható, hogy a csekély részvétel ellenére is (ami a nem eléggé gondos előkészítésnek tudható be) **a kétnapos ülésszak rendkívül hasznos és tanulságos volt valamennyi részvevő számára. Megmutatta az ülésszak, hogy van lehetőség egyetemünkön a tudományos diákmunkára és lehet eredményeket elérni.**

H. T.

Néhány szó a vizsgatervezetről

A DISZ-bizottság javaslatot tett az alapszervezeteken keresztül az egyes csoportoknak, hogy azok a vizsgákra való eredményes felkészülés, rendszeres, tervszerű ismétlés érdekében készítsenek csoport-ismétlőterveket — figyelembevéve a tantárgyak jellegét, a vizsgabeosztást, a csoport tanulmányi képességeit. Ezt a javaslatot sokan félreértették és így az ismétlő-tervek készítése még az I. és II. évfolyamokon sem vált általánossá, holott itt nagyobb szükség van segítségre, az anyag- egyéni és helyes beosztásban még tapasztalatlan hallgatóknál.

Nyilvánvaló, hogy az ilyen mechanikus, bürokratikus módszer ellenkező eredményt érhet csak el. Ha egy csoportnak „papír"-terve van — csak azért, hogy „legyen" — annyi, mintha nem is lenne. Merev, sematikus tervek senkin sem fognak segíteni. De nem is lehet senkit sem rákényszeríteni arra, hogy saját képességeit, időbeosztását figyelmen kívül hagyó, papírterv szerint tanuljon.

Mert minden munka — így az ismétlés is — csak akkor lehet eredményes igazán, ha tervszerűen végzik. Tehát a DISZ-csoportnak nem az „ismétlőterv készítésén" kell lovagolniuk, egyedül ezt **szem előtt tartaniok,** hanem azt kell **a gyakorlatban** ellenőrízni, hogy a csoportok tagjai az ismétléseket **megkezdték-e** egyáltalán?

A kongresszusi mozgalom keretében tett felajánlások az I-II. évfolyamon

Pártunk III. kongresszusának tiszteletére az évfolyamokon felajánlások születtek. A IX-es alapszervezet negyed része tett felajánlást. A felajánlások legnagyobb részét már teljesítették is. Nagy János a stat. 2. csoport hallgatója felajánlotta, hogy elolvassa az „Ó-kor története". Ugyancsak ebből a szemináriumból Juhász elvtárs a „Diplomácia történetét" olvasta el. Grolmusz Vince a pg./2 csoportból a klasszikusok eddig le nem fordított műveiből fordított magyarra.

A VI-os alapszervezet 60 százalékban már teljesítette felajánlását. Borbényi elvtárs B-szakos hallgató orosz nyelvből fordított magyarra.

Az ipar II/6 szeminárium kollektív felajánlását teljesítette. Megtekintették a Munkásmozgalmi Intézet kiállítását. Ankétot tartottak a párt létrejötte és a Tanácsköztársaság címen.

Az V/a alapszervezetben azzal a céllal indították meg a mozgalmat, hogy általa fellendül a tanulmányi munka és jobban kialakul a kollektív szellem. A felajánlások két csoportra oszthatók. A gyengék segítése és az ajánlott irodalom jegyzetelése. Jól teljesítette felajánlását az I/3 szeminárium, nem egy szemináriumban azonban nem vették komolyan a felajánlási mozgalmat. Az I/8-as szemináriumban a DISZ-szervező hanyagsága miatt nem történtek konkrét felajánlások.

Általános hiba az, hogy sok rossz felajánlás történt és ezt a DISZ-szervezők nem korrigálták. Hiba az is, hogy a mozgalom nem terjedt ki a tagság többségére, ami egyik jellemzője a DISZ-munka passzivitásának.

A Kultúrosztály útitarisznyájából:

CELLDÖMÖLK

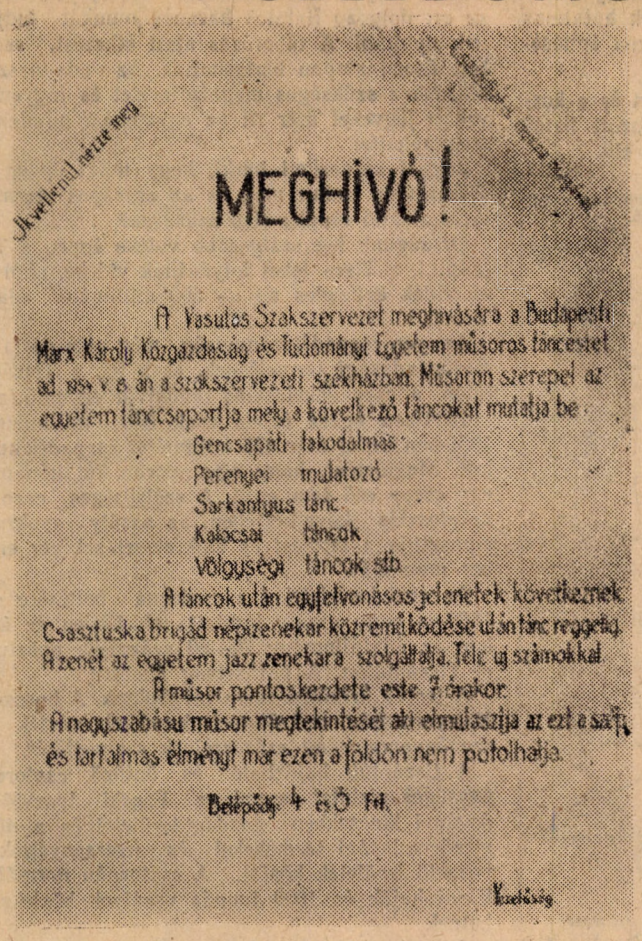

Ha két szóval akarom jellemezni az egyetemi népi együttes, zenekar és csasztuskabrigád celldömölki útját, akkor ezt kell leírnom: töretlen jókedv. Töretlen, mert sem a hosszú úttal járó fáradságnak, sem a próbák és az előadás izgalmainak nem sikerült megtörnie. Jókedvnek pedig azért, mert a rendelkezésünkre bocsátott két vasúti kocsi végig harsogott a zenétől, ez énekektől, bizakodó fiatalos kacagástól.

Az indulás előtt még egy utolsó hazai próbára gyültek össze a résztvevők az egyetemi klubban. Egy... kettő... három... négy, hangzik a vezető-prímás hangja és egyszerre emelkednek a levegőbe a vonók. A táncosok már a ruhákat rakják el, élénken vigyázva arra, hogy a számos jelmezből egy darab se hiányozzék. Végre innen is, onnan is hallatszik: indulunk, indulunk!

A pályaudvaron kellemes érzéssel tapasztaljuk, hogy a MÁV megtartotta a szavát, egy kényelmes hálókocsit és egy gyorsvonati kocsit csak a magunkénak mondhattunk. Bőven volt hely az utazásra, sőt még táncolni is. És ha a lehetősége megvolt a táncnak, nem maradt el a valóság sem. Még alig tettünk néhány kilométert, máris előkerültek a hangszerek és az egyetemi tánczenekar megkezdte műsorát. Természetesen most még csak a hallgatók szórakoztatására, de nem merném állítani, hogy kevesebb megelégedéssel fogadták, mint az esti „valódi" közönség. Aki azt hiszi, hogy a népi táncosok csak a népi tánc kiváló művelői, az csak azért teszi ezt, mert nem volt velünk Celldömölkön. A mi együttesünk mesterien ért a szórakoztatás és szórakozás nagyon sok ágához. Talán legjobban Kálnai elvtárs, a zenekar egyik elsőhegedűse fogalmazta meg: Csodálatos gyerekek ezek. Az énekesek dobolnak, a táncosok zenélnek, a zenészek táncolnak. Az egyik fülkében Galambos Teréz, az együttes szólóénekese a „Ha leszáll az éj, kicsikém te ne félj" c. dalt énekli. Lehet, hogy a lámpaláz ördögét kívánja ezzel a dallal elűzni. Pedig semmi ok nem volt a lámpalázra. Erről már a megérkezésünk után sietve megtartott próbán meggyőződhettünk.

Hatvanperces késéssel futott be vonatunk, tehát nem sok idő maradt a gondolkodásra. Nem is gondolkodtak, hanem sietve elhelyezték a csomagokat és a Vasutas Kultúrotthon színpadát megszállta a táncscsoport. Lassanként megjelentek az első vendégek is és érdeklődve figyelték az elhúzott függöny mögül kiszűrődő hangokat.

A műsor:

Mire az előadás kezdetét vette, a közönség zsúfolásig megtöltötte a termet, sőt olyanok is akadtak, akik kintről, a nyitott ajtón keresztül nézték az előadást. Már a zenekar megnyitóját is nagy taps követte, pedig ez még csak a kezdet-kezdete volt. Az első sikert a tánckar a gencsapáti lakodalmassal aratta. A kalocsai táncokat vastapssal jutalmazta a közönség és ahogy a sok figyelő arcot néztem, szinte kitaláltam a gondolataikat: no lám, mit tudnak a pestiek (az egyetem után pestinek tekintették az egész társaságot.) Lelkesen fogadták az Ádám Jenő népdalfeldolgozásait előadó két szólóénekesünket, Galambos Terézt és Horváth Mártont. Végig sorolhatnám az összes számokat, mert mindannyinak sikere volt, akár a sarkantyús táncot, akár a bihari táncokat, vagy a zenekar völgységi táncok előadását említhetném. Azonban még a sikerek, a tapsok özönéből is ki kell emelni a csasztuskabrigád ragyogó szereplését. Bár megelőzőleg nem volt idő arra, hogy a csasztuskások helyi számokra készüljenek fel, a közönség nagyon jól mulatott a katonasági történeteken, sőt még az egyetemi viszonyokon is. Ugylátszik, hogy a szerelem, mely az egyetem könyvtárában játszódik le, élénken tud élni a celldömölkiek képzeletében is.

A műsor után saját tánczenekarunk szolgáltatta a zenét. A mellettem álló egyik fiatal legény megjegyezte, hogy: „zenélni, azt aztán tudnak a gyerekek" és kb. hasonló véleményen volt minden ottani táncospár. Érdeklődtem a műsor iránt és az egyik asztalnál miután perceken keresztül dicsérték az előadás nagyszerűségét, nagyon helyesen mutattak rá a hiányosságokra is. Például hiányolták, hogy csak zeneszámokat szereperettünk, így kicsit egyhangú lett a műsor, annak ellenére, hogy a számok külön-külön jók voltak. A népdaloknál pedig a zenekar erősen játszott, ami miatt kissé nehezen értették meg a szöveget.

Reggel fél háromkor ért véget a bál és kissé fáradtan, de a sikertől még vidámabban tértek haza a fiúk és lányok (haza alatt értsd a két vasuti kocsit).

Másnap városnézéssel kezdtük a napot. A főtéren nagy plakát hírdeti az együttes szereplését. Az utolsó mondata, melyen sokáig derült az egész társaság, így szólt: „A nagyszabású műsor megtekintését aki elmulasztja, az ezt a szép és tartalmas élményt már ezen a földön nem pótolhatja."

Délben a vasutasok remek ebédre látták vendégül a hallgatókat. Még egy-két óra és a vonat megindult Pest felé és bár kicsit fáradtan, de újabb tapasztalatokkal érkeztünk meg. A kultúrosztály legközelebb „külföldi" útjára, tarisznyájában már a celldömölki sikert is magával viszi.

Gold Andor.

AHOGY EGYESEK...

...a tanulópárosdit elképzelik

Közgazdász

a Te lapod is

terjeszd!

SPORT

Röplabdacsapatunk szépen szerepelt eddig az OB során Három mérkőzést játszott és abból kettőt megnyert. A vereséget a többszörös bajnokcsapattól, a Csepeli Vasastól szenvedte el. Ekkor került sor a Miskolci Lokomotív elleni mérkőzésre. A csapat szereplése elé bizakodóan tekintettünk, amit fokozott az, hogy a fiúkon látszott a győzniakarás. Az akarat azonban a játék során idegességfajult. Volt olyan játszma, amelyet 15:1 arányban megnyertek, és végül mégis alulmaradtak a látszólag gyenbébbképességű csapattal szemben.

Bízunk abban, hogy a továbbiakban ezt a „kis" csorbát ki fogják köszörülni.

Legutóbbi eredmények: Kg. Haladás—Debreceni Dózsa 3:0.

Miskolci Lokomotív—Kg. Haladás 3:2.

Képünkön a röplabdacsapat tagjai: Takács, Preszter, Gadanec, Szalisznyi, Fodor, Boér, alul: Flór, Fülöp, Szalai. (Hiányzik a képről Villányi, a csapatkapitány, viszont Preszter jelenleg a Bp. Haladás színeiben versenyez.)

Mint már közöltük, kosárlabdacsapatunk a III. osztályú bajnokságban a Petőfi csapatával holtversenyben az első helyen van. Az újabb két forduló során is győztek a fiúk és az elsőség kérdése valószínűleg a két éllovas közötti mérkőzésen dől majd el.

Legutóbbi eredmények:

Kg. Haladás—Vámőrség 73:39.

Kg. Haladás—Előre Közlekedés 53:51.

Női: Kg. Haladás—P. O. NY. I. 34:28.

Labdarúgócsapatunk legutóbbi két mérkőzése során a Petőfi TMSK ellen 3:2 arányban győzött, az Illésutcai Kinizsi-től pedig 1:0 arányban vereséget szenvedett.

Az asztaliteniszcsapat a legutóbbi mérkőzéstől eltekintve, hullámvölgyben volt. Legutóbb mérkőzésről mérkőzésre javuló formában játszottak és szép győzelmi sorozatot értek el. Mind biztonságból, mind pedig küzdenitudásból jól vizsgáztak. Az edző szakszerű irányítása máris jótékonyan hatott a fiúk felkészültségére. Különösen az utolsó mérkőzésen láthatott a közönség „csemegét", amikoris késő esti órákig tapsolta és izgulta végig a csapatok színvonalas és szép küzdelmét.

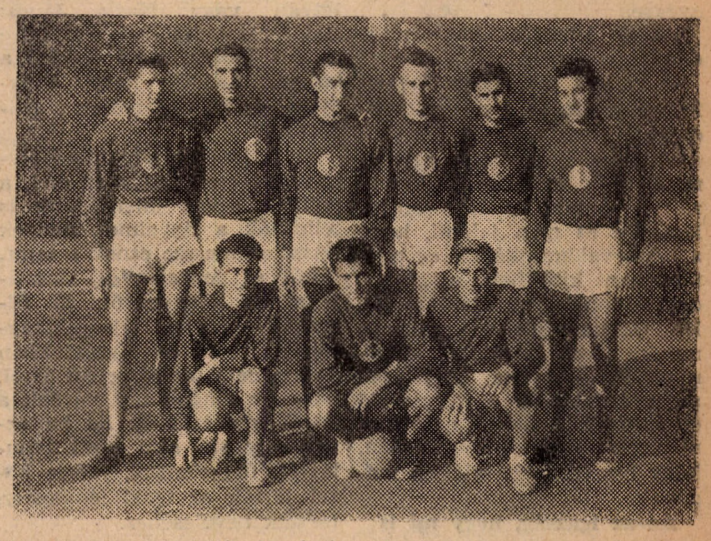

Bízunk abban, hogy a csapat a megkezdett jó szereplést továbbra is tartani fogja.

Eredmények:

Kg Haladás—Csepeli Vasas 11:8.

Kg. Haladás—Vasas Izzó 11:3.

Kg Haladás—Ganz-Vagon 11:7.

SAKK

Előző feladványunk helyes megfejtése: f4.

Helyesen fejtették meg: Németh Gvula I/7. Terbócs László IV/pg2. Jogi tanszék sakkozói.

KÖZGAZDÁSZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem párt- és DISZ-bizottságának, egyetemi tanácsának és szakszervezeti bizottságának lapja.

Szerkeszti: a szerkesztőbizottság
Felelős szerkesztő: Illés János
Szerkesztőség:
Budapest, IX., Dimitrov-tér 8, II. 224
Telefon: 186-850, 192 mellék
Kiadja:
a Budapesti Lapkiadó Vállalat
Budapest, VIII., Blaha Lujza-tér 3
Felelős kiadó: Kürti Lászlóné
Szikra Lapnyomda
Budapest, VIII., Rökk Szilárd-u. 6
Felelős vezető: Kulcsár Mihály

JÓKAI MÓR

(1825–1904)

50 évvel ezelőtt halt meg nagy regényírónk, Jókai Mór. Hihetetlen munkabírással állandóan írt, kortársai élvezettel olvasták műveit. Bár a dolgozó tömegek harcát különösen élete végén nem tudta megérteni, nem egyszer volt megalkuvó, de művei irodalmunk történetének jelentős és értékes fejezetét alkotják. Jókai mélységesen szerette **hazáját, népét,** törhetetlenül hitt, bízot jövőjében. A legnépszerűbb író volt.

VIZSZINTES:

1. **Jókai tudta, érezte, hogy eljön az a kor, melyben:** ..... 14. Kurucz vezér volt. 15. Fiú angolul. 16. Vissza: béke oroszul. 17. Ami ritkán valósul meg. 18. Szakmunkás. **20. Függ. 14. folytatása.** 22. Vissza: Ezen állóvízbe. 23. Névelővel: ausztráliai emlős állatok. (Első kocka kettős betű.) 24. Vissza: névelővel 1735-ben volt e mozgalom Békés megyében. 25. Gládáig. 26. Ezek világa letűnt. 28. Női becenév. 30. Almafajta. 31. Terepréz. 32. Vissza: fogsz (utolsó kocka kettős betű.) 34. Képző. **(Nyelvtani fogalom.)** 36. Összehívja: időhatározó. 37. Enélkül nincs okozat. 38. A szobába. 39. Vallásrövidítés. 41. Névelő. 42. Csont latinul. 44. Vissza: Háztartási Bolt. 45. **Függ. 62. folyt.** 48. Vissza: csapadék. 50. Összekavar. 51. Állítólag ilyen örmesterek voltak régen. 52. Vissza: háziállat. 53. Ez volt Monthe Christo az IF várban. **55. Vizsz. 20. folytatása.** 57. Ilyen hitben élnek sokan. 58. Erő rejlik benne. 60. Vissza: b. b. b. b. 61. Gyermekiáték. 63. Rendező pályaudvarunk. 64. Olimpiai bajnokunk. 65. Tengeri vezeték. 66. Vissza: a rossz ellentéte. 67. IIT. 68. Német helyeslés. 69. Vissza: hordozható szentkép. 73. Névelővel: török méltóság. 77. E-vel a végén: közlekedési tér Párizsban. 78. Keresztül. 79. Egy angolul. 80. Oroszlán latinul. 82. Korszak. 83. A névtelen névjele.

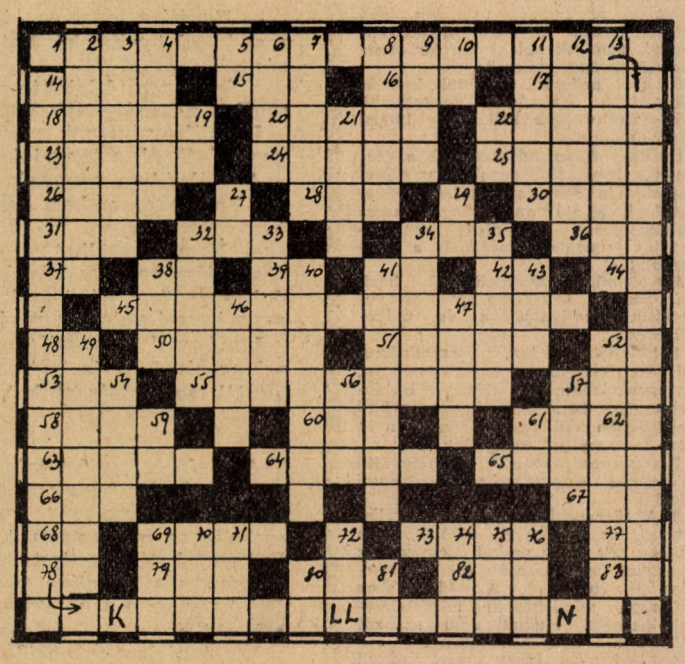

FÜGGŐLEGES:

2. Az okt. forr. ideién a bolsevikok ellen foglaltak állást. 3. Vissza: serdülő fiúkra mondják. 4. Afrikai tűlkösszarvúk. 5. Nagy Béla. 6. Vasat olvasztanak benne. 7. Az egyik évszaki. 8. Vissza: névelővel földtörténeti korszak. 9. Tél oroszul. 10. Másalhangzó kiejtve. 11. Bennszülött hercegi cím (M=N.) 12. Vissza: mély férfihang. 13. Vissza: ausztriai hegységbe való. **14. Vizsz. 1. folytatása.** 19. Vízsz. 37-el azonos. 21. Halk zaj. 22. Régi római pénz. 27. Kis hegyi patak. 28. Igen oroszul. 32. Hídépítésnél használják (első és utolsó kocka kettős betű.) 33. Magánügy. 34. Észak-Korea fővárosa. 35. Vissza: a hal teszi, ha szárazra kerül. 38. Szépmondás. 40. Kirándulók. 41. névelővel: ruhát varrnak. 43. Háromes! 46. Orosz férfinév (Y=i). 47. L-el az elején néhai császár. **49. Vizsz. 45. folytatása.** 52. Másalhangzó kiejtve. 54. Pál-utcai fiúk egyik szereplője. 56. Grosics teszi. 57. Neves humoristánk ..... László. 59. Félmozi. **61.** Nagy növény. **62. Függ. 72. folyt.** 69. Tagadás idegen szóval. **70. U. a.** mint a vízsz. 79. 71. Spion (ék. hiba). **72. Vizsz. 55. folyt.** 74. Belsőszervünk. 75. Fogott. 76. Össze-vissza: a Föld istennője. 80. Liftirány. 81. O. O. O. O.

Beküldendők a vastagon szedett sorok. Végetért a 4 fordulós reitvénversenünk, a legtöbb helyes megfejtést beküldők közül a szerkesztőség jutalomban részesítette: Scheer Béla I/3. Szendei Imre III/4. Benkő Attila I/14. Ballai László II/1.

A szerkesztőségben átvehetik a jutalmat.

Rimóczi Károly.

HÍV A KELETI FŐCSATORNA!

A DISZ Központi Vezetősége felhívással fordult a DISZ-szervezetek tagjaihoz, hogy a fiatalok vegyenek részt országunk egyik hatalmas alkotása, a hajózható Keleti Főcsatorna építésében.

A csatorna gyors megépítése a párt és a kormány mezőgazdaság fejlesztéséről hozott határozatának mielőbbi teljesítését segíti elő.

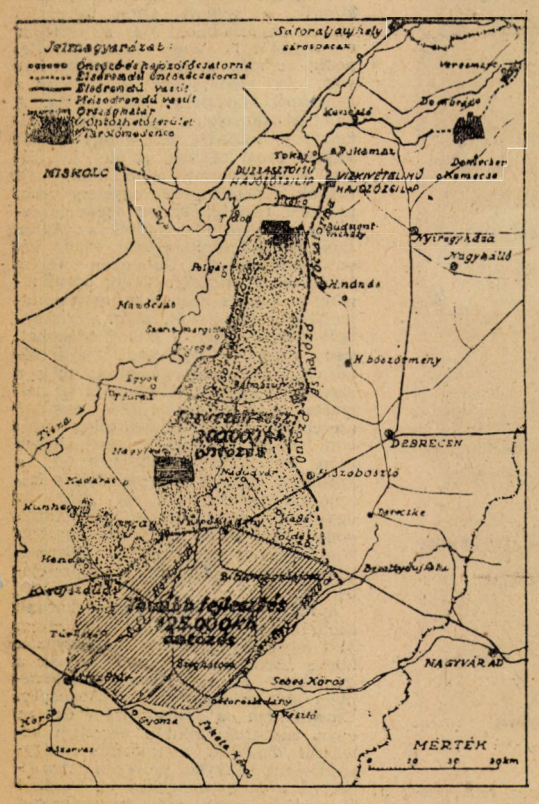

A mellékelt ábrán közöljük a leendő csatorna térképét.

Egyetemünk ifjúsága eddig még kevés alkalommal tudott gyakorlatilag belekapcsolódni ilyen munkába. Most egyetemünk minden hallgatójának lehetősége nyilik arra, hogy a nyári szünetben résztvegyen a csatorna építésében.

A DISZ csak férfiakat mozgósít. A brigádmunka alapos előkészítésével biztosítják, hogy az ott dolgozó fiatalok hasznos munkát tudjanak nyujtani. A táborozás alatt étkezést, szállást üzemi alapon biztosítanak. Az oda-vissza utazáshoz szükséges megbízólevelet és ingyenes vasúti jegyeket már itt az egyetemen mindenki megkaphatja.

Joggal kérdezheti bárki, hogy miért éppen a Tiszántúlon indult meg ez az országos természetátalakító munka első szakasza?

Országunk legaszályosabb vidéke éppen a Tiszántúl, a Tisza felső folyásának vidéke, ahol a csapadék évtizedes átlaga 500 milliméter alatt mozog.

Az iyen csapadékmennyiség még nem gátja a mezőgazdasági termelésnek, csak itt, a Tiszántúlon, a csapadékeloszlás rendkívül egyenlőtlen. 1934-ben egész évben csak 340 milliméter, 1951-ben pedig már 876 milliméter csapadék hullott. Megtörtént, hogy egy nyáron két hónapig egy csepp eső sem esett. A szélsőséges csapadékeloszlás következtében, az aszály gyakran elpusztítja a termést és tönkreteszi sokezer ember munkáját.

Az első kísérleteket a csatorna építésére az 1863-as nagy aszály indította el. Ebben az évben az állatállomány 70—80 százaléka pusztult el Tiszántúlon. A parasztság éhezett.

A tervek azonban sorra megbuktak. A burzsoá Magyarország urai ölbetett kezekkel nézték a szegényparasztság százezreinek szenvedését.

A tiszántúli hajózható és öntöző csatorna egységes viziutat teremt az Északi Iparvidék ásványi kincsekben gazdag területei és a déli mezőgazdasági termékeket és nyersanyagokat termelő területek között. A csatornán normális tiszai hajók és 1000 tonnás uszályok közlekedhetnek.

A csatorna első szakasza már megépült, ebben már folyik is a víz. Az építkezés meggyorsítására azonban igen nagy szükség van.

Az épülő Keleti Főcsatorna vize hozza a száraz, szikes területekre az állandó bő termést. Megépülése a Tiszántúl dolgozó parasztjainak évszázados álma.

Vegyünk részt mi is, közgazdász hallgatók ebben a nagy munkában. Mindenkit szeretettel hív a hajózható Keleti Főcsatorna!

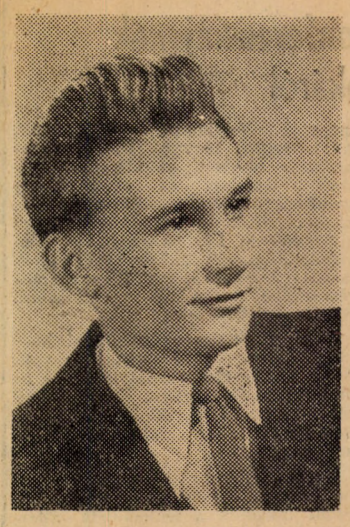

A szavalóverseny győztese

A kultúrosztály által rendezett szavalóversenyen elsőéves elvtársaink vettek részt. A versenyt Udvari László elvtárs nyerte Arany János: „Fülemile" című versével.

SZERKESZTŐSÉGI ÜZENETEK

Nagy Vilmosné elvtársnő levelével egyetértünk. A DISZ-bizottsággal megbeszéljük a levél tartalmát s reméljük, megteszik a szükséges intézkedéseket.

Közgazdasági Technikum Sátoraljaújhely. Üdvözölünk benneteket közgazdászjelöltek, Boldizsár Klára, Eperjesi Anna, Finczicki Sarolta, Hallók Edit, Jankovszky Gizella. Meghívótokat megkaptuk. Figyelmességtek nagyon jól esett, köszönjük.

Akik becsületesen elvégzik csoportfelelősi munkájukat...

Horváth Jenő a III/belker. 2. csoportfelelőse. Munkáját becsületesen, lelkiismeretesen elvégzi. Csoportjában minimálisra csökkent a hiányzás. Az utóbbi öt egymásutáni orosz órán pl. egy hiányzó sem volt. A hiányzásokat mindig lelkiismeretesen beadja a tagozatnak. A szemináriumban szeretik és mindig bizalommal fordulnak hozzá. Igyekszik mindenben a legmegfelelőbben, rugalmasan eljárni (legutóbb pl. a menzajegyek befizetésénél a betegség miatt hiányzó Antal elvtárs jegyét saját pénzéből fizette ki és így Antal elvtárs megkapta idejében menzajegyét.) Horváth elvtárs a tanulásban is jól megállja helyét.

Jól végzik munkájukat, az ipartagozaton, Galambos Aliz II/9, Fogarasi Gyula IV/7 Piller Sándor III/B, Tóth Lajos IV/10, Kurdi Lajos III/6, Domonkos Béla II/4.

Kétéves munkában született barátság

Négy év hosszú idő: megvalósult tervek, emlékekben megszépült, nehéz vizsganapok után megkomolyodott, lélekben újjáformálódott emberként lép az életbe a negyedévet végzett hallgató. Ujjong benne a célhoz ért ember tettrekészsége, mindentakarása, önbizalmat ad a biztos érzés, hogy kész munkahely, megalapozott jövő várja az egyetem után. Az ilyen évfordulón könnyűnek látszik az elválás. De elszakíthatatlan láncok kötik a végzett embert az egyetemhez. Legbelül még a gyengébb tanuló is érzi azt a nagy változást, amivé az egyetemen lett, — négy év alatt összeforrt élete az egyetemmel. A pártélet, a tanulás, DISZ-munka, egy-egy tanár és hallgató, a kész emberré válás küzdelmei, barátság, szerelem emlékeinek képében él tovább ez a kapcsolat.

★

Mély, a hétköznapok munkájában kialakult kapcsolat köti a IV. polgazd. 2. csoportot a volt orosz tanárjához, Antal Imre elvtárshoz. Megszerették mint embert, becsülik mint jó pedagógust, hálát éreznek a közösen végzett eredményes munkáért. A májusi nagy orosz vizsga után a csoportban közös kívánság merült fel: valamiképpen meg kell köszönni ezt az áldozatosan végzett tanári munkát. Így született meg az alábbi levél és határozat, melyet a Közgazdász szerkesztőségének küldött a IV. polgazd. 2. csoport.

★

„Kedves Szerkesztő Elvtárs!

Csoportunk eredményesen levizsgázott az orosz nyelvből. Egyetemi tanulmányaink alatt sikerült elsajátítani az orosz nyelvet olyan mértékben, hogy annak a gyakorlati munkánkban már ténylegesen hasznát tudjuk venni. Különösen nagy jelentőségű ez nálunk, a politikai gazdaságtan szakon, hiszen elméleti munkánk leggazdagabb tárháza a szovjet irodalom.

Nagy mértékben nyelvtanárunknak, Antal Imre elvtársnak köszönhetjük, hogy jól megtanultuk az orosz nyelvet. Ezért elhatároztuk, hogy határozatban mondunk köszönetet tanárunknak. Kérjük a szerkesztőséget, hogy közölje le ezt a határozatot.

★

Határozat.

A IV. polgazd. 2. csoport köszönetét fejezi ki Antal Imre elvtársnak azért a lelkes és áldozatkész munkáért, amelyet a csoport tanításában fejtett ki. Köszönjük Antal elvtársnak, hogy megszerettette velünk az orosz nyelvet, hogy jó munkájával csoportunk tagjait hozzásegítette kiváló eredmények eléréséhez, az orosz nyelv elsajátításához. Kívánjuk Antal elvtársnak, hogy még sok évfolyamot tanítson hasonló jó eredménnyel az orosz nyelvre.

IV. polgazd. 2. csoport."

★

Nem véletlenül és nemcsak a hosszabb együttöltött idő utáni megszokott búcsúzkodásból született meg ez a határozat.

Két évig dolgozott együtt Antal elvtárs a csoporttal. Eleinte csak az alacsony, idősebb embert, a szigorú tanárt látták benne, aki mindig precízen megköveteli az anyagot. Néha egyeseknek talán kényelmetlen is volt ez a szigorú pontosság, soha nem lazuló követelmény. De a komoly munka hamar eredményekre vezetett: a csoport valamennyi tagja rendszeresen tanulta az oroszt. Így aztán két évi munka után a záróvizsgán a csoport egyetlen tagjának sem jelentett megoldhatatlan feladatot a kétségkívül komoly követelményt támasztó írásbeli dolgozat. A legrosszabb vizsgaeredmény közepes lett.

A legelső, ami ebből a munkában született barátságból a csoport tagjainak emlékezetében mindig élni fog, a példamutató pontosság és munkafegyelem. Nemcsak megkövetelte Antal elvtárs a rendszeres és fegyelmezett munkát, hanem mindenekelőtt önmaga így élt és dolgozott.

— Két esztendő alatt egyszer sem késett...

— Egyetlen egyszer tévedett az anyagban.... egy mondattal tovább kérdezte egyszer a leckét a feladott résznél...

— Soha nem feleitette el ígéretét és nem hagyott ki semmit a tervbevett anyagból...

Így válaszolgatnak a polgazd. 2. csoport tagjai, ha az orosz órákról, a tanáriukról érdeklődünk.

A diákokban nemcsak névsort, leckét és feleleteket lát, hanem az embert keresi, a kötelességteljesítő embert.

— Nem sikerülhet mindig minden felelet. Elég egy rossz éjszaka, egy bántó probléma és nem sikerül a dolgozat. Nem lehet csak egy feleletből megtudni, hogyan ismeri valaki a nyelv anyagát...

Így beszél dolgozatírás alkalmával Antal elvtárs és ezt az elvet be is tartja. A csoport tagjai reálisnak tartják az osztályzatukat.

★

A legfőbb, amiért mindig hálával gondolnak vissza a IV. polgazd. 2. csoport tagjai tanárukra, az, hogy jól megtanította az orosz nyelvet. Hallgatóink általában szeretik az orosz nyelvet, a nagy szovjet nép nyelvét. Túlnyomó részük tisztában van vele, hogy az életben nagyon sok szüksége van az orosz nyelv ismeretére. De, hogy ez a szubjektív érzés valóságos tudássá váljék, ahhoz sok fáradságos munkára, jó tanári módszerekre, tanításra van szükség. Ezt a nagy segítséget adta meg Antal Imre elvtárs és ezért marad meg a IV. polgazd. 2. tagjainak emlékezetében.

NÉPNEVELŐANKÉT TAPASZTALATAIBÓL:

NÉPNEVELŐMUNKÁNK NÉHÁNY KÉRDÉSÉRŐL

A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége kb. két hónappal ezelőtt határozatot hozott a népnevelőmunka megjavítására.

Ez a cikk néhány gondolatot kíván felvetni arról, hogy a határozatban ismertetett hiányosságok mennyiben sajátjai a mi agitációs munkánknak is. Az egyetemi agitációs munka kétségtelenül sokat javult az elmult időben. Népnevelőink sokat javítottak merev, hivatalos magatartásukon és a lecsökkentett számú értekezletek is tágabb teret biztosítottak az érdemi munkának.

Most mégis inkább néhány hibára kivánnánk felhívni a figyelmet.

A MONDANIVALÓ

Egy ankét alkalmával néhány II. éves népnevelő elvtárs mondta el munkája módszereit. Álljon itt az egyik párbeszéd:

— ...először megérdeklődöm, hogy van, mi újság odaháza vidéken, nyert-e a sportcsapata vasárnap és csak azután térek rá a tulajdonképpeni mondanivalómra, a lényegre.

— Mit jelent az, hogy tulajdonképpeni mondanivaló?

— ...hát azt, hogy legyen fegyelmezett és tanuljon rendesen.

Valóban igaz, hogy egyetemi életünk legfontosabb tényezői: a jó tanulás és a fegyelem. De ez nem jelenti, hogy a népnevelőmunkának ez egymagában kitöltheti a „tulajdonképpeni" mondanivalóját. Ha elismernénk az agitációs munka ilyen leszűkített értelmezését, kiderülne, hogy csak azért érdeklődik a népnevelő csoportbeli barátaitól az otthoni hírek után, egészségük után, hogy beszédtémát találjon magának.

Az az igazság, hogy mi is népnevelőmunkának ismertük el az állampolgári, jelen esetben egyetemi kötelességek ismétlődő, felsorolását.

Nem lehet csodálni, ha azokat a népnevelőket, akiknél csak az előbbiek töltik ki a népnevelőmunkát, barátaik nem szívesen hallgatják meg. Hiszen azt mondja magában Kis István vagy Nagy János: „úgysem azért kérdezi fáj-e még a lábam, hanem, hogy elmagyarázza, ne verekedjek a szünetben."

Ne féljenek a népnevelő elvtársaink attól, hogy az élet, a politika olyan jelenségeire is felhívják a figyelmet, melyek látszólag messze esnek a tanulástól és fegyelemtől. Beszéljenek jó könyvekről, jó filmekről, érdekes újságcikkekről, sportról és napjainkban persze nem utolsósorban arról, hogy ők maguk mit várnak a genfi értekezlettől. És ha aznap egy szó sem esett tanulásról, fegyelemről, mégis közel jártak az igazi lényeghez, társaik neveléséhez.

A KIEMELÉSEK

Rámutat a párt határozata arra is, hogy egyes pártszervezetek nem fordítottak kellő figyelmet az agitációs munkára, lebecsülték annak fontosságát. Véleményünk szerint nálunk lebecsülésről nem volt szó. De elkövettünk mégis egy komoly hibát: meggyengítettük a csoportokban folyó népnevelőmunkát és sokszor a bizalmi munkát is az úgynevezett kiemelésekkel. A jobban képzett elvtársakat, a jó csoportfunkcionáriusokat hamarosan elvittük valamilyen „aktívának": pártbizottsághoz, DISZ-bizottsághoz, alapszervezethez. Úgy véltük, hogy ez kiemelés, ezzel ők fontosabb munkakört fognak betölteni. Pedig ez az esetek nagy részében nem így van! A népnevelőmunka, mint ezt a határozat is aláhúzza, nem alacsonyfokú pártmunka. És az egyes emberek nap mint nap történő megnyerése, *gondjaik, örömeik megismerése, jó csoportkollektívák, jó bíráló szellem kialakítása, egymás hibáinak lefaragása, mindez ami a népnevelőre vár, semmiképpen sem kevesebb, mint más aktíva munkája,* aki nálunk is — csakúgy, mint más pártszervezetekben — „csak a kampányok idején vesz részt közvetlenül az agitációs munkában".

CÉL ÉS ESZKÖZ

Ime ismét egy beszélgetés:

— Milyen eredményeket sikerült a csoportban elérned?

— A legtöbb csoportbeli elvtársat már elég jól megismertem.

— És mi a folytatás, mi a következő lépés?

? ?

— Mit csinálsz, ha megismerted csoportbeli társaidat?

— Hát... hát akkor tudom róla, hogy kicsoda, micsoda.

Nagyjából ugyanezeket a válaszokat adta sok népnevelő elvtárs. S ha ők, akik a népnevelőmunkát igazán a szívükön viselik, ezt mutatta az ankéton való megjelenésük is és gonddal végzik, ilyen nehezen válaszolnak erre a kérdésre, akkor bizonyos, hogy sokaknál még fokozottabban jelentkezik a hiba.

Népnevelőink tekintélyes része a káderes szerepét véli magáénak. Azon belül is a gyenge káderesét, mert a jó káderes nevel is. A népnevelő szempontjából a megismerés csak eszköz lehet a nevelésre. Mi ezektől az elvtársaktól nem káderjellemzéseket várunk vagy nem elsősorban azt.

Azt várjuk, hogy amikor megismerték társaik erős és gyenge oldalait, igyekezzenek hatni rájuk, nevelni őket. Hogy minél több legyen az újságolvasó, a politikában jól tájékozódó ember, hogy még a mainál nagyobb könyvállomány is kevésnek bizonyuljon a kölcsönzőben. Neveljék a népnevelők csoportbeli barátaikat hazájuk, közgazdászszakmájuk szeretetére, egymás tiszteletére és megbecsülésére, kommunista udvariasságra, amibe beletartozik az is, hogy a második évfolyamon az előadó hangját is engedjék hallani, győzzék meg társaikat arról, hogy szebb a napsütés a budai hegyekben, mint a Koccintóban egy (dehogy egy!) pohár boron át nézve.

A cikk nem törekedhet teljességre. Ez mindössze néhány gondolat, ami a Központi Vezetőség határozata kapcsán felmerült.

R. P.

A megelőző tűzrendészet jelentősége egyetemünkön

Egyetemünkön a megelőző tűzrendészet alkalmazását minden hallgatónak és dolgozónak ismernie kell, hogy ezzel elősegítse második otthonának, gyönyörű épületünknek megvédését egy esetleges tűz pusztító martalékától.

Meg kell védeni elért eredményeinket és arra kell törekedni, hogy azokat egyre fokozzuk, mert ezzel erősítjük országunkat.

Ehhez tartozik az is, hogy a termelés minden területét, nem utolsósorban közintézményeinket, így egyetemünket is megóvjuk az ellenség támadásától, kártevésétől, pusztításától.

Az ellenség minden lehetőt megragad, hogy megakadályozza a békés építést, hogy meggátolja népi demokráciánk fejlődését. Minden eszközt felhasznál: szabotál, rombol, de ha kell még gyujtogat is, mert jól tudja, hogy a tűz pusztítása, milyen súlyos károkat okozhat.

Mivel a tűzesetek természetűknél fogva váratlanok, hirtelen keletkeznek, ezért igen fontos, hogy a tűzvédelmet minden hallgató és dolgozó, társadalmi feladatává tegyük.

Foglalkoznunk kell a továbbiakban hallgatóságunk és dolgozóink felvilágosításával, mert a megelőző tűzrendészet végrehajtásánál súlyos hiányosságok észlelhetők. Így pld. az ezzel kapcsolatos rendeleteket nem hajtotta végre hallgatóságunk, dolgozóink pedig a rendelet megszegőivel szemben nem léptek fel erélyesen.

Számtalan esetben előfordul még, hogy előadótermeinkben, szemináriumi helyiségeinkben egyes tanulócsoportok a tilalom ellenére is dohányoznak.

Az égő cigarettavégeket a padok, a tanulóasztalok fiókjaiba dobálják amelyek egyébként uzsona-papírosokkal vannak telerakva. Sok esetben kigyujtják a szeméttartó edényt, amelyekbe cigarettavégeket dobálnak.

Eltekintve attól, hogy egy tapig füstben álló teremben tanulni nem kellemes és az egészségre is ártalmas, de az ilyen és hasonló hanyag elővigyázatlanságokból könnnyen súlyos tűz keletkezhet.

Szerte az országban igen sok tűzeset fordult már elő gondatlanságból, amelyek súlyos károkat okoztak népgazdaságunknak.

Ezekből nekünk okulnunk kell és fokozottabb éberségre, fokozottabb elővigyázatosságra kell, hogy intsen mindannyiunkat.

Hallgatóságunknak nemcsak a szocialista tervgazdálkodás vezetésével kapcsolatos sokoldalú tudományágakat kell elsajátítani, hanem azzal párhuzamosan az önfegyelmezettséget, az önmegtartóztatást és a példamutatást is.

Egyetemünk tűzrendészeti házirendjének a következő pontjai vonatkoznak hallgatóinkra és dolgozóinkra:

1. Előadótermekben, szemináriumi helyiségekben, gépkocsiszínben, anyagraktárban, tüzelőanyag-tárolóhelységben és a hulladék-papírgyüjtő helyiségben dohányozni, vagy nyilt lángot használni szigorúan tilos!

2. Papírkosarakba, szemétgyüjtő edényekbe cigarettavégeket dobálni tilos!

3. A tűzcsapokról az ólomzárakat letépni, az üvegeket betörni nem szabad. Az ólomzárakat letépni, az üvegeket betörni, csak tűz keletkezése esetén lehet. A tűzoltáshoz szükséges mindennemű felszereléseket helyéről elvinni nem szabad. (Veder, csákány, lapát stb.)

4. Elektromos tüzet vízzel oltani szigoran tilos! Csak gáz- vagy poroltó-készülékkel vagy homokkal szabad oltani.

Igaz János gondnok.